

САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАўЧАГА КАМІТЭТУ САВЕТАУ БССР.

7-ы год выдання.

ШТОДЗЕННАЯ ГАЗЕТА

№ 97 (1692) Чацьвер, 29-га красавіка 1926 г.

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:		ПЛАТА ЗА АБВЕСТЫ:		ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫЮ:	
На 1 год	— 10 р.	За рэд. нумары	— 50 к.	За 1 ліст	— 40 к.
« 3 «	— 3 р.	За рэд. нумары нясрод	— 1 руб.	За кожны ліст	— 10 к.
« 6 «	— 6 р.	За рэд. нумары перад	— 1 р. 50 к.	Бесплат. і чэрвоармейскі на	— 15 к.
На 1 год	— 10 р.	Сьпецыял.—на 50 проц. даражэй.		ліст	— 5 к.
Змяна адрэсу—10 к.		Змяна тарифу бярыцца 10 проц. нясроду.		Публікацыя ЗАГС'у—5 руб.	

Надасці прысласка ў Кантрактнае Друк, па ўсіх адрэсах пашт. БССР. Выдавецтва і са-
ветска-тэлеграфічны кантракт.

Абвесты прысласка аўтарай газет: Менск, Саветская, 69. Тэл. № 478

АДРАС РЭДАКЦЫІ—Менск, Саветская, 63. Тэл. № 478. Тэл. рэдактара—765.

Сьвята вызвалення і сьвята няволі.

Найрэдадні сусветнага сьвята працоўных неабходна сміліцца на тым, як павінны праводзіць першы май рабочы і сяляне Беларусі.

Гэта тым больш неабходна, бо адначасова веруючы святкуецца і хрысьціянскае сьвята Вялікдзень. Адгэтуль наш абавязак ніяка сачыць за тым, каб пры правядзеньні першамайскіх святаў ня надта завостраваць антырэлігійныя моманты, каб у сваіх выступленьнях і дэманстрацыях не закранаць рэлігійнага пачуцьця фанатэчна настроеных мас.

Гэта ня значыць, што мы не павінны тлумачыць працоўным сутнасьці, значэньня і паходжэньня Вялікдаду.

Наадварот,—на параўнаньні значэньня першамайскага сьвята можна яскрава адзначыць усю бягучую ролю сьвята тых надзей на абавяньне і вызваленьне ад бяды і надолі, якія выклікала і ў паганскія часы і за часы хрысьціянства вясняное сьвята—Вялікдзень. Гэтыя рэлігійныя надзеі могуць яшчэ праз якісь час павастаць сярод некаторае часткі працоўных да тае пары, пакуль мы не пабудзем новае жыцьцё, якое прынесе працоўнай клясе магчымасьць поўнага задаваленьня як у эканамічных, так і ў культурных сапрабаваньнях.

Ужо самае сьвяткаваньне першага мая сярод шырокіх працоўных мас надкрэсьлівае вліварнае значэньне пра-

летарскага сьвята, як зружжа барацьбы з рэлігійнымі сьвятамі і забабонамі.

На Захадзе ў капіталістычных краінах пралетарыят у гэты дзень падлічвае свае сілы, каб прыступіць да штурму капіталізму.

Мы ж падлічваем свае дасягненьні на эканамічным і культурным фронце, а разам з гэтым—хібы і недахваты ў нашай працы па будаўніцтву сацыялістычнага жыцьця.

У першы май мы павінны выкінуць покліч да бадэбрай калектыўнай працы рабочых і сялян, а разам абвясціць барацьбу панікёрству, ныцьцю тых сярод нас, якія схіляюць галовы і апускаюць рукі перад першымі перашкодамі і труднасьцямі.

Нуда, надзея на бога—няхай застаецца там, за мураванымі сьценамі царквы. Мы ж, працоўныя, вышлі на волюны шлях творчасьці, перабудовы ўсяго жыцьця. Адгэтуль нашы дэманстрацыі павінны быць дэманстрацыямі сілы, бадэбрага імкненьня аддзейніць вялікія дзевы і задачы, якія паставіла перад сабой рабочая кляса і лекараўнік—камуністычная партыя.

Наш кожны крок па шляху сацыялістычнага будаўніцтва зьяўляецца ўдарам капіталізму, ударам для рэлігіі.

Першае мая—гэта сьвята барацьбы і вызваленьня, Вялікдзень—сьвята пакоры і няволі.

Вытворчыя нарады, эканомія і ашчаднасьць.

Пытаньне ашчадных адносін да матэрыяльных сродкаў ёсьць частка таго агульнага асьцужнага дэяунгу сацыялістычнага навапаваньня, які быў вынут партыяй яшчэ ў 1921 годзе і які зьяўляецца дырэктывай у пытаньні нашага гаспадарчага будаўніцтва зараз і надалей. Мусяць ужо нікому ня треба гаварыць, што ў справе ашчаднага расходваньня нашых фінансаў нам шмат чаму треба ашчэ вуцьця. Пленум ЦК Усе КП выпрацаваў шэраг дырэктыв у гэтай галіне і нам треба, каб савецка-гаспадарчыя органы як след улілі сабе тэя задачы, якія перад імі стаяць, каб адразу прыступіць да іх ажыццяўленьня. Каб прылучыць віравікоў нашых гаспадарчых устаноў да ашчаднага і эканамнага расходваньня сродкаў, треба, каб органы наглядаўня, рэвізіі і кантролю зьявілі на гэты шмат увагі, бо фактычна на гэтых органах ляжыць уся цяжасьць барацьбы з непатрэбнымі выдаткамі. Але паспяховая праца па барацьбе з гэтымі выдаткамі даць вынікі толькі тады, калі ўся савецкая грамадзасьць, усе прафэсійныя і партыйныя арганізацыі зьвоньця да гэту справу.

Цэнтр дзяру працы па барацьбе з ашчаднасьцю ляжыць перш за ўсё на вытворчых нарадах па прадпрыемствах. Зьнішчэньне цэлага шэрагу ненармальнасьцяў, якія існуюць на нашых прадпрыемствах: неэканомнае выдэньне гаспадаркі, неэканомнае акарачэньне працы рабочых, усіякія атрыманы ў выпадзеньні ўказаньняў вытворчых нарадаў па магчыма ўдасканаленым абсталяваньні прадпрыемства—усё гэта да і наогул усе ненармальнасьці, якія атрымліваюць уздым прадукцыйнасьці працы і акарачэньне накладных выдаткаў, павінны быць дакам вырашаны і ажыццяўлены.

Вытворчыя нарады павінны ўзмаціць сваю працу і зрабіць рашучыя заходы па барацьбе з накладнымі выдаткамі, па ўтаваньню выпускаемай прадукцыі.

Вялікая праца прадстаіць па рацыяналізацыі нашых дзяржаўных і гаспадарчых віручых апаратаў. Задача па старарыню тагнага дзяржаўнага апарату, зьнішчэньне непатрэбных выдаткаў на ўтрыманьне апарату па ўвесь шыр стаіць перад намі. Увагу нашых адказных працаўнікоў—кіравікоў арганізацый треба таксама звярнуць на вывучэньне і ўпарадкаваньне тых недахватаў ч.сам «дробязных», якіх до-

сыць у нашым апарате, і прымусяць іх праводзіць гэты рэжым эканоміі.

Возьмем, хаця б, усіякі выдаткі на непатрэбныя камандыроўкі і іпш., якія вельмі часта ўжываюць і з якімі таксама прыдзецца павесці рашучую барацьбу. У нашай кампаніі барацьбы за эканомію зьяўляецца, што некаторыя працаўнікі па паўгода і больш знаходзяцца ў камандыроўцы. Камандыроўкі часам штучна падшукваюцца, выдумваюцца, не заўвады апраўдваюцца дэталымі развагамі.

Вялікае зло прыносяць таксама авансавыя выдаты. Гэтыя роду выкарыстоўваньне довераных сум прынцыпова недапусьціма, даказвае адсутнасьць волі, а часам нават некаторыя моманты распаду.

Важна таксама спыніць увагу на выкарыстоўваньні транспарту, якога ванапта многа ў нашых установах і прадпрыемствах. Тут треба справу ўпарадкаваць, часам скараціць.

Дошыць вялікае месца ў справе накладных выдаткаў займаюць усіякія немесныкі загадчыкаў, памочнікі дырэктароў і г. д., у той час, калі нічога б не перашкодзіла працы прадпрыемства пры адным загадчыку ці дырэктары. А як справа падыходзіць да скарачэньня штатаў, бяруцца адразу за нізавых працаўнікоў. Як кажуць, «стрелачнікаў». Зусім зразумела, што гаворачы і ажыццяўляючы эканомію, ня треба ўпасці ў другую крайнасьць—адмовіць у камандыроўцы, калі гэта треба, калі справа гэтага вымагае, варыстацца транспартам, калі гэта треба, і г. д. Мы толькі гаворым аб ашчаднасьці, эканоміі сродкаў тады, калі справа гэтага не вымагае, калі можна бяз іх абыйсьціся, нават пры некаторай нацяжы. Воць у гэтым выдаткамі треба праводзіць барацьбу.

Агалашаны дэаунг—«эканомія і ашчаднасьць»—павінен быць на толькі віручым дэаунгам на час, год, два. Ён застаецца на ўвесь шлях нашага будаўніцтва. Праводзячы эканомію, мы павялічваем сацыялістычнае навапаваньне, а гэта дазваляе нам усё больш сродкаў вынацаць на пабудову новых фабрык і заводоў, зьмяняюць кошт прадукцыі нашага вырабу, зьніжаць цэны і замацоўваць саюз гораду з вёскай.

Вытворчыя нарады, рабочыя арганізацыі, кожны рабочы і служачы павольны павінны дапамагчы сачыць за тым, каб ніяка сацыялістычная калейка не прападала дарма. Л. К.

Буйная перамога савецкае дыплёматы на Захадзе.

Абмен прывітаньнямі між Штрээманам і Чычэрным.

Наменкі міністр замежных спраў Штрээман і Народны Камісар Замежных спраў СССР Чычэрн абмяніліся прывітаньнямі тэлегранамі з прычыны падпісаньня наменка-савецкага ўгавору.

Тэлегран Штрээмана: «Я здэволен, што магу паведаміць Вас, што я толькі што падпісаў у паслом Красьцінскім згоду, якую мы супольна з Вамі выпрацавалі летась. Я глыбока перакаваны, што ўтвораная згода адпавядае той мэле, якую яна сабе ставіла. Яна дапаможа на ўстаноўленай рапальскім ўгаворам базе напрыяцельску і мірна супрацоўнічаць нашым народам; яна ўзмоцніць агульны спакое!»

Тэлегран Чычэрна: «Шчыра дякую Вас за радасную вестку аб падпісаньні нашага новага ўгавору. Са здэволеньнем адзначаю, што перамовай, якія летась праводзілі мы в каньдэрамі і з вамі, далі добрыя, стаючыя вынікі. Мы прадбачым у гэтай згодзе мірную зброю, якая дапаможа замацаваць усеагульны мір. Дух Рапала адчуваецца ў гэтай згодзе і будзе добра ўлічваць на агульнае становішча».

Водгукі на ўгавор у Францыі.

Левы блэк аб ўгаворы.

ПАРЫЖ, 27-IV. Францускі друк зьява абгаварвае паведамленьне пра падпісаную савецка-нямецкую згоду аб нейтралітэце. «Эар» (орган левага блэку) піша, што ў тэксце савецка-нямецкага ўгавору няма нічога небясчэпнага, бо Нямецчына і СССР, узамеда гарантуючы нейтралітэц, у выпадку незалежача ад іх нападлу а боку трэцяе дзяржавы, нічога незаконнага ня робяць.

Чычэрн—найвялікшы дыплёмат Эўропы.

ПАРЫЖ, 28-IV. Францускі друк зьява абгаварвае паведамленьне аб

падпісаньні савецка-нямецкага ўгавору наконьт нейтралітэту.

Права-буржуазная газета «Ом Лібр» піша: «Чычэрн зьяўляецца першым дыплёматам сучаснае Эўропы. Ён зразумеў вірокі мінулага і прыставаў іх да сучаснасьці. У Гэнуі ён ачуніў Лейл Джорджа, як дэпань, утварыўшы Нямецчына Рапальскі ўгавор. Зараз ні Францыя, ні Англія не перашкодзілі яму дамагчыся сваёй мэты. Калі Нямецчына, у якасьці сабра рады Лігі Нацый калі небуль пакладе сваё вота ў аліі-небудзь пытаньні, дык гэта будзе савецка-нямецкае вота. СССР увойдзе ў Лігу Нацый у багажы Нямецчыны».

«Угавор зблізіць СССР з Лігаю Нацый».

Водгукі ў жэнеўскіх колах.

БЭРЛІН, 3 Жэневы паведамляюць, што дэацы Лігі Нацый ня лічаць, каб савецка-нямецкі ўгавор перашкодзіў

Нямецчыне ўвайсьці ў Лігу Нацый. Некаторыя з іх думачь, што гэты ўгавор зблізіць СССР з Лігаю.

Рашаючыя дні ў крызісе ангельскае вугляпрамысловасьці.

ТОМАС І К.О ПРАДАЮЦЬ ІНТАРЭСЫ ГОРНАРАБОЧЫХ.

ЛЭНДАН, 27-IV. Прадстаўнікі правага крыла ў радзе прафэсываў, асабліва Томас, а усе сілы імкунца схі-

ліць саюз вуглякопаў да згоды в уласнымі капіталымі. Імі зроблена ўсё магчымае, каб павялічыць прац. дзень.

«Толькі міжнародная забастовка вуглякопаў сапраўды дапаможа гарняком Англіі».

Прапанова французскага унітарнага саюзу гарнякоў саюзам усіх краёў.

ПАРЫЖ, 28-IV. Унітарны саюз французскіх горнарабочых зьявіўся да арганізацыі горнарабочых ровных краёў з прапановай выпрацаваць плян барацьбы з настуам капіталу ў сусьветным абхваде, прыслаўшы да пэўна-

га часу спісь усіх патрабаваньняў. Унітарны саюз французскіх горнарабочых значавае, што для сапраўднае дапамогі ангельскім горнарабочым патрэбна міжнародная забастовка горнарабочых.

«Ніводнае тонны вугалю ў Англію».

Заклік «Юманітэ».

ПАРЫЖ, 27-IV. Абгаварваючы сучаснае становішча ангельскае вугальнае прамысловасьці, «Юманітэ» (орган французскае камарты) піша: «Міжнародная салідарнасьць, абвешчаная міжнароднымі фэдэрацыямі горнарабочых і транспартнікаў і падтрыманая Праф-

інтэрнам, будзе ажыццяўлена, неважачучы на сабатаж амстэрдамцаў. Ніводнае тонны вугалю на той бок Ліманшу! Ніводнаі рабочы катыванту не павінен быць нявольным штрэйбхерам».

Дэфіцытнасьць ангельскага бюджэту.

ЛЭНДАН, 26-IV. Міністр фінансаў Чэрчыл падаў у палату вобшчыны бюджэту на 1926-27 год. Выдатковая частка бюджэту складае 812.641.000 фунтаў стэрлінгаў. Прыбытковая частка, грунтуючыся на сучасных разьмерах абкладу, дае 804.700.000 фунтаў стэрлінгаў. Такім парадкам першапачатковы каштарыс бюджэту складзён в дэфіцытам у 7.940.000 фунт. стэрлінгаў. Чэрчыл азначыў, што треба абавязкова скараціць выдаткі. Апроч таго, Чэрчыл заявіў: «Усе пералічаныя мною дадатковыя крыніцы прыбыткаў в нязначным папраўкам даць на палеры перавышэньне прыбыткае часткі бюджэту над выдатковаю ў 14.150 фун-

таў стэрлінгаў, але ўсе пералічаныя ў пракце выдаткі грунтуцца на тым, што нагаражачыя прамысловасьці перашкоды будуць адхілены. Калі крысіс прамысловасьці зацягнецца, а ўрад ня здолее справіцца з ім у кароткі час, дык а прымушан буду прапанаваць, каб былі павялічаны простыя і вольныя падаткі, бо толькі тады мы зможам ухіліцца ад дэфіцыту».

Нарэшце Чэрчыл азначыў, што ў той час, як становішча народнае гаспадаркі Англіі наогул паляпшаецца, асноўныя галіны прамысловасьці, які і раней, знаходзяцца ў цяжым становішчы.

Чжан-Цзо-Лін і У-Пэй-Фу напярэдадні рашучае сваркі.

ПЕКІН, 27-IV. Камандуючы пекінскім гарнізомам Ван-Гуай-Чын (прыхільны У-Пэй-Фу) да гэтага часу не распачаў выконваць сваіх абавязкаў з прычыны таго, што сучасны камандуючы гарнізомам Ван-Хан-Мін (мукдэнскі генерал) усё яшчэ застаецца на сваёй пасадзе. Такое становішча тлумачыцца тым, што камандуючы мук-

дэнскаю і саюзная арміяй ня хочунь перадаваць камандаваньне над сваім войскам іншаму генералу, прыхільнаму У-Пэй-Фу, які ня мае свайго войска ў Пекіне. У-Пэй-Фу паўторна тэлеграфава прапанаваў Ван-Гуай-Чыну распачаць выкарачэньне абавязкаў камандуючага пекінскім гарнізомам.

«Міністэрства абароны».

ЛЭНДАН. Водлуг слоў «Дэйлі Хронікль» у Англіі мае быць арганізавана міністэрства нацыянальнае абароны, на чале якога стане Чэрчыл. Намеснікам Чэрчыла на пасадзе каньдлера канваляцыва гавэта называе Невіль Чэмбэрлена, міністра гігіены.

Вайна ў Сірыі.

Бэйрут на военным становішчы.

АНГОРА. У зьяязку в пачаткам агульнага наступу французваў проці друкваў, у Бэйруде наглядзецца вялікі непакой, асабліва сярод мусульманскага жыхарства гораду. З гэтае прычыны французскі вярхоўны камісар абвясціў у Бэйруде военнае становішча. У горадзе адбываюцца частыя вобмокі. Прыезд і выезд в гораду сурова кантраляецца.

Францыя ня хутка прыдушыць паўстаўшым друаў.

БЭРЛІН. З Дамаску паведамляюць, што бойкі між французскім войскам і паўстаўшым жыхарствам набываюць вадзжны характар. Францускія вайсковыя самалёты бомбардыруць дзесяткі горных сялібаў, у якіх знаходзяцца моцныя атрады друаў.

Партызанскія атрады друаў бязупынна непакояць тых французскае арміі, перашкаджаючы правільнай дастаўцы харчаваньня і амуніцыі французскім салдатам.

Водлуг думкі дамаскіх карэспандэнтаў ангельскіх газет французы ўравацца з паўстаньнем друаў не раней, як праз год.

Да перамоў з Абд-Эль-Керымам.

Цынцічныя надзеі гвалтаўнікоў.

ПАРЫЖ. Выступачы ў палаце, Дорсье заявіў:

«Брыян толькі што завернуў нас у шчырым жаданьні ўтварыць мір в рыфаці, але вы ўхвалілі новыя крадыты на вайну ў Марока, а гэта дадзена не зьяўляецца аднакаю міру».

У пачатку вайны Пэнлеве аблацаў заставіць незалежасьць плямённай рэспублікі Рыф, аднак прапанаваныя рыфам умовы змярэння зьяўляюцца драконаўскімі.

Прыяцель Пэнлеве па ківе правоў чалавека, прафэсар Бугле, якія вярнуўся в Марока завначае, што патрабаваньне выслаць Абд-Эль-Керыма зьяўляецца або бягзвуднаю, або цынцічнаю надзеяй на то, што ў выпадку адмовы рыфаў ад гэтага патрабаваньня можна будзе ўскласці на Абд-Эль-Керыма вину за працяг вайны.

Там, дзе пануе буржуазя.

ЗА СЬВЯТКАВАНЬНЕ ДНЮ 1-ГА МАЯ ПАНАРАНЬНЕ ПАЛЯМЫМ СУДОМ.

ВЕНА, 27-IV. Румынскі ўрад абараніў публічны выступленьні 1 мая як унітарным, так і рефармісцым прафэсыяам, а таксама і сацыял-дэмакратычнай партыі. Забаронены таксама ўрачыстыя пасаджэньні і мастацкія пастаноўкі. Навыкананьне гэтае забароны будзе карацца вайсковым-палявым судом.

ЗАБОРАНА СЬВЯТКАВАНЬНЯ 1 МАЯ У «ДЭМАКРАТЫЧНАЙ» ФРАНЦЫІ.

ПАРЫЖ, 27-IV. Францускі міністр унутраных спраў Дуран заявіў, што ніякай рэвалюцыйная партыя не павіна парушаць парадку ладу ў дзень 1 мая; за чужавецтвам наладжан спецыяльны нагляд; у Парыжы забаронены ровныя вулічныя працэсіі. Усе прафэты маюць адзвэдныя інструкцыі. У БАЎГАРЫ ІЗНОЎ ЗАПРАЦАВАЛІ ВІСІЛІЦЫ.

ВЕНА, 27-IV. 23 красавіка ў Сафійскім вайсковым судзе распачаўся разгляд справы сяброў ЦК баўгарскага камсаюла. Пасля адвадзёнага разгляду, сябры ЦК Лябраў, Чэрвенкаў, Іграў і Леві былі вавочы вавуджаны да кары сьмерці. Абвінавачаны Чолакаў, які прысутнічаў на судзе, таксама вавуджан да кары сьмерці.

У ПАНСКОЙ ПОЛЬШЧЫ.

Урадавы крызіс.

У соймавых колах хваляць чуткі, што праект пашырэння сучаснае ўрадавае кааліцыі ня мае надзеі на ажыццяўленне. Утварэнне чыста чыноўніцкага ўраду не дало бы добрых вынікаў, бо чыноўніцкі ўрад вылаўляе сябе мячыкам у руках сойма.

Правыя колы знаходзяць адзіны выхад ва ўтварэнні цэтра-правага ўраду. Пры гэтай урадавай камбінацыі Сьпішыні падзеяцца ў адстаўку, як старшыня рады міністраў, але напэўна захавае партфэль міністра замежных спраў.

Што тычыцца міністра фінансаў Зьдзяхоўскага, то ён пры кожнай урадавай змене павінен будзе пайсці ў адстаўку.

Абструкцыя ў сойме.

Пры разглядае папярэдняга каштарысу дваржаўных даходаў і выдаткаў на май і чэрвень г. г. у сойме, левыя партыі ўладзілі надта шумную абструкцыю. Шмат дэпутатаў пачалі студаць крэсламі і сталамі. У залі раздаваліся крыкі абурэння проці кааліцыйнага ўраду і асабліва проці міністра фінансаў Зьдзяхоўскага і міністра асветы Ст. Грабскага.

10 гадоў катаргі.

У Варшаўскім акруговым судзе разглядаўся 26-га красавіка справа Аляксандра Ламха і Марыны Слакоўскай, абвінавачаных у прыналежнасці да камуністычнае партыі і ў «процідваржаўнай дзейнасці».

Суд засудзіў Ламха на 6 і Скакоўскую на 4 гады катаргі.

Справа луцкіх камсамольцаў

У Луцкім акруговым судзе разглядалася 24-га красавіка справа 21 чалавека, абвінавачаных у прыналежнасці да камуністычнага саюзу моладзі.

14 чалавек былі ў свой час звольнены пад ваядкі і на суд не выявіліся. Дзеся гэтага судзіліся толькі 7 чалавек, якія былі засуджаны агулам на 48 гадоў катаргі.

За ўдэкшымі ад суду разасланы раваскныя лісты.

Аварыя ў паветры.

ВАРШАВА, 27-IV. У Варшаве ў часе пахавання авіятара Серадніцкага, які разбіўся пры падзенні самалёта, адбылася стычка ў паветры 3 самалётаў, што праводзілі пахавальную працэсію. Самалёты разбіліся. Два лятунны вабіты, адзін цяжка паранены.

Чыгуначныя зносіны з СССР.

У цягу сакавіка г. г. прывезена з СССР у Польшчу агулам 384 вагоны розных тавараў. З гэтае лічбы 290 ваг. жалезнае руды, 46 вагонаў рыбы, 39 вагонаў шпана і інш.

3 Польшчы вывезена ў СССР усяго 85 вагонаў тавараў. З гэтае лічбы 43 вагоны шыку, 15 вагонаў дошчак і іншыя тавары.

Трынаццаць праз Польшчу прайшоў: 386 вагонаў у СССР і 708 вагонаў у СССР.

Барані для бяздомных.

Кватэры крызіс у Лодзі з апошні год надта завастрэліся, што змусіла Лодзкія магистрат узабудаць пытанне перад пэтарыйнай уладай аб пазыцы ў 110.000 злотых дзеля пабудавання часовых баракіў. Урад адмовіўся даць грошы і запрапанавалі Лодзі шукаць пазыку заграўніцай.

Лічба бяздомных у Лодзі дэходзіць да 4.600 чалавек.

3 польскага друку.

Чыноўніцкі ўрад і дыктатура.—Уліў селянства.—Страх перад савецка-німецкаю ўмоваю.

У звязку з выходам пэпэсаў у ўраду і фактычным развалам урадавае кааліцыі, «Жэчпосполіта» іноў вяртаецца да тэмы аб дыктатуры. Гутаркі аб дыктатуры ўвільняюцца ў Польшчы кожны раз пры ўрадавым крызісе альбо пры абвастрэнні гаспадарчага становішча. Дыктатура і замежная пазыка—паміж гэтымі тэмамі двума панацямі і блукаецца бяз выхаду буржуазная палітычная думка Польшчы. Пры разважанні справы аб дыктатуры і магчымым дыктатары і буржуазея і сацыял-агроднікі лічаць, што гэтым дыктатарам мог бы быць толькі Пілуздзі. Другога такога кандыдата з свайго лягору буржуазея ня мае, і дзеся гэтага страх перад масчымым дыктатарствам Пілуздзкага прымушае вават спадарына да дыктатуры буржуазныя газеты выказвацца проці дыктатуры ў Польшчы.

На такой ліні ідзе, паміж іншым, і «Жэчпосполіта». У № 107 газета адгаварвае пэпэсаў ад разбіцця ўраду Сьпішынскага, бо сьведча ва ім пойдзе чыноўніцкі ўрад, які можа скончыцца дыктатураю, і нават калі-б дыктатарам стаў чалавек, раней належашы да ППС (Пілуздзі!), дык усё роўна дыктатура яго па самай сутнасці дыкта-

У ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ.

Справа 13-цёх.

У Віленскім акруговым судзе пачаўся разгляд справы 13-цёх сялян Докшыцкага павету, абвінавачаных у прыналежнасці да камуністычнае партыі Зах. Беларусі.

Да справы вклікана каля 100 сьведка. Разгляд справы адбываецца пры зачыненых дзьвярах.

Справа 13 сялян.

У Віленскім акруговым судзе закончыўся разгляд справы 13-ці докшыцкіх сялян, абвінавачаных у прыналежнасці да камуністычнае партыі.

Суд засудзіў Лукаша Кастоўскага і Калерыну Малухіну на 4 гады і 6 м. катаргі кожнага. Абвінавачаны Радковіч засуджаны на 3 в пал. гады катаргі, Ян Захаўка на 2 в пал. гады катаргі, пяць абвінавачаных засуджаны на меншыя тэрміны, а Язэп Каўлан, Ян Калага, Кастусь Квяткіно і Ян Скурата—апраўданы.

12 гадоў катаргі.

У Беластоцкім акруговым судзе закончыўся разгляд справы 4-х чалавек, абвінавачаных у «процідваржаўнай дзейнасці».

Суд засудзіў: Курышава на 4 гады катаргі, Крылова на 5 г. катаргі, Паўлюка на 3 гады катаргі, а Кір'янава апраўдаў.

Перавыбары беларускага нацыянальнага камітэту.

18 га красавіка адбыўся ў Вільні агульны сход Беларускага нацыянальнага камітэту і зроблены былі перавыбары прэзідыуму камітэту.

Старшыню выбраны Савіцкі, яго намеснікам Шнаркевіч і сакратаром Марцінчык.

Паліванне на галасы беларускіх сялян.

25-га красавіка адбыўся ў Вільні зьезд новаўтворанае «Красовае сялянскае партыі». На зьездзе браці ўдзел бмўшыя дэпутаты «Вызвалення» і «Бядасці людвой», якія ў свой час выйшлі в гэтых партыях.

На зьездзе ўхвалена праграма кра-

совае сялянскае партыі, якая абяцае паміж іншым імкнуцца:

- 1) да аўтаноміі краіны;
 - 2) скасавання вайсковага асадніцтва;
 - 3) утварэння на абшарах уходніх выявдстваў цэлае сеткі беларускіх нацыянальных школаў.
- Гэтыя пункты зьяўляюцца выбарным «манэфэрам» у стара вызваленскім духу красовых польскіх інтэлігентаў. Але што ўдалося адзін раз праваліцца пры паўторнай пробе.

Казённые „сацыялісты“.

Берасьцейскае староства паведаміла насельніцтву Бярэсці, што права на надзянне дэманстрацыяў у дзень 1-га мая атрымала выключна ППС.

Усе іншыя рабочыя дэманстрацыі будуць разганяцца паліцыяй.

Рабочыя проці ППС.

У памяшканні рады прафэсійна-ных саюзаў у Пінску адбыўся агульны сход сяброў саюзаў. Разглядалася справа сьвяткаваньня 1-га мая.

Старшыня акруговае пэпэсаўскае арганізацыі выступіў в прамоваю, у якой прапанавалі сябрам прафсаюзаў адбыць дэманстрацыю супольна в ППС.

Прафсаюзы паставілі адмовіцца ад гэтага запрашэньня.

Зьезд гандляроў і прамыслоўцаў.

23-га і 24-га красавіка адбудзецца ў Вільні зьезд гандляроў і прамыслоўцаў Віленскага, Нваградскага і Палескага ваяводстваў.

Зьезд выкліканы страшняым зніпадам гандлёвага і прамысловага жыцця ў Заходняй Беларусі.

Едуць яшчэ адны «госьці».

7-га мая прыжджае ў Вільню дэлегацыя чэхаславацкага парламенту і прадстаўнікі некалькіх чэхаславацкіх газетаў.

Дэлегацыі маюць сваёю мэтай—азнамяленьне з культурным і гаспадарча-прамысловым жыццём Віленскага ваяводства.

Дэлегацыі прабудуць у Вільні некалькі дзён.

Банда афэрыстаў.

Выкрыты ў Вільні банда афэрыстаў, якая падрабляла паштовыя пераводы, паспела зрабіць гэтым спосабам больш, як 300 тысяч злотых. Посьпех банды аблягчыўся няўдалымі прабірамі і парадкамі на пошце.

Беларусы ў Латвіі.

Беларуская вечарынка ў Дзьвінску.

27 сакавіка адбылася ў Дзьвінску вечарынка наладжаная Беларускай гімназіяй. Пастаўлена была камедыя Аляхновіча «Заручыны Паўліны». Потым гімназіяльнны хор спяваў некалькі сьпеваў.

Беларуская бібліятэка чытальня.

Рыскае цэнтральнае кіраўніцтва Беларускага таварыства паставіла адчыніць у Рыве беларускую бібліятэку-чытальню.

Таварыства пачало таксама выданне Беларускай прэсы ў Латвіі, а ў хуткім часе выйдзе яшчэ дзьве кнігі: «Першы крок»—шытак вершаў маладых беларускіх пісьмевнікаў у

Латвіі і «Пяць гадоў беларускае адраджэньне працы ў Латвіі».

Апрача таго, вышла в друку вніжка: «Праграмы Беларускае пачатковае школы ў Латвіі».

Настаўнікі падтрымліваюць вучняў.

У Рыве існуюць дзьве беларускія пачатковыя школы. У школе на Мааскоўскім фрштэце ў мінулым годзе быў ужо першы выпуск вучняў.

Дзеся таго, што ў Рыве няма Беларускае гімназіі, а ў Беларускае гімназіі ў Дзьвінску бацькі ня могуць пасылаць сваіх дзяцей, настаўнікі Беларускае пачатковае школы ў Рыве ўтварылі сваім коштам пакуль што адну стыпендыю пры Дзьвінскай гімназіі, на якую будзе пасланы найважнейшы вучань Рыскае Беларускае школы.

У звязку з імперыялістычнай вайной і сучасным геаграфічным становішчам, гаспадарчае жыццё Латвіі зусім змянілася. Перад вайною (у 1897 годзе) сельская гаспадарка займалася толькі 48 процантаў ітосельнасьці Латвіі, прамысловасцю—21 проц, гандлем—8 проц. і г. д., а ў 1920 годзе сельская гаспадарка займалася 80 процантаў насельнасьці, прамысловасцю—7 проц, гандлем—4 проц. Гэтыя лічбы найлепей сьведчаць аб заняпадзе прамысловага і гандлёвага жыцця сучаснае Латвіі.

Уся мэзасць Латвіі азнавалася ў 1922 годзе ў 5124 міліёнаў латаў, з гэтае лічбы на зямельную мэзасць (зямля, ляс, інвентар жыўны і парухомы) прыходзіла 55,5 проц, агульнае вартасці, на месцы 28 проц, прамысловасць—4,4 проц, чыгуны—7 проц, гандляў 3,5 проц, і іншая мэзасць—1,6 проц.

Абшар зямлі, які зніхадзіўся ў земляробскіх крэйстных даходзіў у 1923 годзе да 5.481.243 дзясцінаў. У гэтай лічбе ралы—27,89 проц, сенажаці—13,08 проц, выгавай—14,27 проц, лясю 29,24 проц, няўдобрае—15,52 проц, сельска-гаспадарчым пераліс аб жывым інвентары: коняў—341.200, кароў—910.900 авечак—1.488.200 і сьвіней—487.300 галоў. На кожных 100 жыхароў прыходзіла: 18 коняў, 48 кароў, 78 авечак і 25 сьвіней. Сучасныя лічбы жывель павялічыліся ў Латвіі ў два разы ў параўнанні з лічбамі лічбамі.

Лясы ў Латвіі займаюць 29 процантаў агульнага абшару рэспублікі. З агульнага ляснага абшару ў 1.374.246 дзясцін, на дзяржаўныя лясы прыходзіла 84,5 проц, на камунальныя—1,5 проц і на прыватныя лясы—14 проц. Лясы ў Латвіі зьяўляюцца найважлівым натуральным багацьцем краіны і найважнейшым артыкулам вывазу за граніцу. За апошнія гады, у звязку з эксплёатацыяй лясных масываў і прываленьнем зямельнае рэформы, агульны лясны абшар Латвіі памяншыўся на 180.000 дзясцінаў (12,5 проц).

Зямельная рэформа ў Латвіі ўжо скончыла. Абшарнікам паштута в іх быўшых маёнткаў на 40—90 дзясцінаў зямлі, а рэшта

У апошні час.

Рэвалюцыйныя саюзы Румыніі за адзіны фронт у дзень 1-га мая.

ВЕНА. Рада рэвалюцыйных прафсаюзаў у Румыніі прапанавала яго ніцім прафсаюзам супольна сьвяткаваць 1-е мая.

Чэхаславацкі ўрад зрывае сьвяткаваньне 1-га мая.

ПРАГА. Міністэрства шляхаў, пад кантролем якога знаходзіцца гара зьяі чыгуны, цыркуляра паграбуе ад управы трамваяў, каб трамвай працаваў у дзень 1-га мая звычайным парадкам.

Квартал імя Леніна ў чэхаславацкім горадзе.

ПРАГА. Гарадзкая рада Бунтэграду аднагалосна ўхваліла прапанову камуністаў, у якой выноўта патрабаваньне, каб чэхаславацкі ўрад неадка на прызнаў СССР. Большасцю галасоў ухвалена таксама прапанова камуністаў, каб надаўна адбудаванаму кварталу горада было прысвоена імя Леніна. Пасьля ўхвалення гэтае паставовы гарадзкая рада ўшанавала паміж іншым імя Леніна ўстаўленьне.

Аршыты камуністаў у францускім Марока.

ПАРЫЖ, 27-IV. Агенцтва Гаваса паведамляе, што ў Каваблянку (Францускае Марока) паліцыя аршытвала 6 камуністаў, якія абвінавачваюцца падбухторваньні салдатаў да дэзертырства.

Ізноў паход проці Радзіча.

ВЕНА. Як вядома, Радзіч, які вышаў в складу вгаслаўскага ўраду абвінавачвае міністраў лібералаў у прадажнасці. Югаслаўскі ўрад адкава на яго выпрысці раіспраіні дэ усе партыі Радзіча. Зачынен цэсва зьявааны в ёю кааперацыйны банк. Нагадана шмат вобскаў, каб зьяісці кампраметуючыя Радзіча дакуманты.

Як Авэрэску праводзіць „перавыбары“ ў Бесарабіі.

ВЕНА, 27-IV. У звязку в перадвыбарчай кампаніяй, вайсковы рэжым у Бесарабіі іноў умацаўся. Лідэр сялянскае партыі дэпутат Стэрэ паведамляе, што прыезд і выезд в Кішынеў дазваляецца толькі па асабных праспектах. Паліцыя забараняе вядомым сябром сялянскае партыі выжджаць ва межы гораду пасьля 7 м гадзін вечара. Гэта тлумачыцца вярным намерам улады ператворыць перадвыбарнай агітацыі апазіцыйных партыі.

Сучасная Латвія.

Абшар Латвійскае рэспублікі займае агульную плошчу ў 65.791 кв. кілм. і дзеліцца на 4 правінцыі: Курляндія (Kurzeme), Ліфляндія (Vidzeme), Зэмгалія (Zemgale) і Латгалія (Latgale).

У 1925 годзе адбыўся агульны пераліс насельнасьці Латвіі, але дэкладныя лічбы яшчэ не абвешчаны. Па нацыянальнасці насельніцтва Латвіі дзеліцца на латышоў—75,93 проц, расейцаў—7,82 проц, латышоў—4,74 проц, яўрэяў—4,5 проц, немцаў—3,4 проц і паліякаў 2,53 проц.

Градыны Латвіі маюць агулам 1.690 кіляметраў лаўжыны; з гэтае лічбы на марскую граніцу прыходзіла 494 кіляметры, на граніцу з Эстоніяй—347 км., з СССР—269 км., а Польшчай—93 км. і Літвоя—487 км.

У горадох жыве каля 35 проц насельнасьці. Рыга, сталіца рэспублікі, мае 337.700 жыхароў, Дзьвінск—42.000, Лібава—61.000, Мітава—28.000, Вільда—16.000, Рэжыца—12.500 і г. д.

Гушчына насельнасьці—35,7 чалавек на 1 км.

Варта зазначыць, што ў Латвіі вялікую плошчу займаюць рэкі і вазеры. Апошніх налічвацца каля тысячы. З рэкаў найбольш зьяўляецца Дзьвіна, якая мае каля Рыгі шырыню 500-700 мэтраў, а Курляндзкая (Daugava), аа Ліфляндзкая (Gaule) і інш.

Першы латвійскі парламент быў выбары ў 1922 годзе і згодні канстытуцыі ён перавыбарэцца кожныя тры гады. На гэты-ж тэрмін выбарэцца прэзідэнт рэспублікі. Правы прэзідэнта надта абмежаваны. Ён ня мае права распустыць сойм (ак мя гэта бачым у Літве) і можа толькі праісць аб паўторным перагаворэ паставовы сойма, з якой ён не згаджаецца. Але сойм мае права адхіліць просьбу прэзідэнта. Органам вынаўчым зьяўляецца рада міністраў, адкава перад соймам і складаецца з 9 міністраў (зямельна-лясн, унутраных спраў, асветы, справядлівасці, вайсковых спраў, грамадзкай зьявісьці, земляробства, фінансаў і чыгувак).

У звязку з імперыялістычнай вайной і сучасным геаграфічным становішчам, гаспадарчае жыццё Латвіі зусім змянілася. Перад вайною (у 1897 годзе) сельская гаспадарка займалася толькі 48 процантаў ітосельнасьці Латвіі, прамысловасцю—21 проц, гандлем—8 проц. і г. д., а ў 1920 годзе сельская гаспадарка займалася 80 процантаў насельнасьці, прамысловасцю—7 проц, гандлем—4 проц. Гэтыя лічбы найлепей сьведчаць аб заняпадзе прамысловага і гандлёвага жыцця сучаснае Латвіі.

Уся мэзасць Латвіі азнавалася ў 1922 годзе ў 5124 міліёнаў латаў, з гэтае лічбы на зямельную мэзасць (зямля, ляс, інвентар жыўны і парухомы) прыходзіла 55,5 проц, агульнае вартасці, на месцы 28 проц, прамысловасць—4,4 проц, чыгуны—7 проц, гандляў 3,5 проц, і іншая мэзасць—1,6 проц.

Абшар зямлі, які зніхадзіўся ў земляробскіх крэйстных даходзіў у 1923 годзе да 5.481.243 дзясцінаў. У гэтай лічбе ралы—27,89 проц, сенажаці—13,08 проц, выгавай—14,27 проц, лясю 29,24 проц, няўдобрае—15,52 проц, сельска-гаспадарчым пераліс аб жывым інвентары: коняў—341.200, кароў—910.900 авечак—1.488.200 і сьвіней—487.300 галоў. На кожных 100 жыхароў прыходзіла: 18 коняў, 48 кароў, 78 авечак і 25 сьвіней. Сучасныя лічбы жывель павялічыліся ў Латвіі ў два разы ў параўнанні з лічбамі лічбамі.

Лясы ў Латвіі займаюць 29 процантаў агульнага абшару рэспублікі. З агульнага ляснага абшару ў 1.374.246 дзясцін, на дзяржаўныя лясы прыходзіла 84,5 проц, на камунальныя—1,5 проц і на прыватныя лясы—14 проц. Лясы ў Латвіі зьяўляюцца найважлівым натуральным багацьцем краіны і найважнейшым артыкулам вывазу за граніцу. За апошнія гады, у звязку з эксплёатацыяй лясных масываў і прываленьнем зямельнае рэформы, агульны лясны абшар Латвіі памяншыўся на 180.000 дзясцінаў (12,5 проц).

Зямельная рэформа ў Латвіі ўжо скончыла. Абшарнікам паштута в іх быўшых маёнткаў на 40—90 дзясцінаў зямлі, а рэшта

зямлі распарцэлявалі. Уся адабраная зямля разбіваецца на надзелы розных разьмераў, але найважлівыя з іх не перавышаюць 25 дзясцінаў. Да 1924 г. зямля ўпарадкавана агулам 68.742 гаспадаркі і паміж імі падзелена каля 1.100.000 дзясцінаў зямлі. Гэта паказвае, што перацяганы зямлі і зямлю-парадкаваньне носіць у Латвіі яўны кулацка-хутарскі характар.

У 1910 годзе ва ўсіх прамысловых прадпрыемствах сучаснай Латвіі працавала 93.343 рабочыя і вартасць галавое прадукцыі прадпрыемстваў дэходзіла да 200 міліянаў златых рублёў (у 4 разы больш, чым усея дэяржаўны бюджэт сучаснае Латвіі).

У 1923 годзе на латвійскіх прадпрыемствах працавала агулам каля 40.000 рабочых, а да сучаснага моманту лічба іх значна больш змянілася. Заместа гэтых-ж фабрыкаў пачалі ўтварча самаўжыцкія прадпрыемствы і дробныя майстэрні. У 1923 годзе міністэрства фінансаў праддала 5.496 патэнтаў на самаўжыцкія прадпрыемствы, але прадукцыя самаўжыцкія ня можа задовольніць усея ўнутранае патрэбы краіны, дзеся чаго Латвія змушана прывозіць шмат тавараў з заграўніцай. За ўсе гады існаваньня Латвійскае рэспублікі, баланс замежнага гандля паказваў перавагу прывозу над вывазам. Так, напрыклад, у 1921 годзе прывоз 70.700.000 латаў, а вываз 29.260.000 латаў, у 1922 г. прывоз 107.370.000 латаў, вываз—101.999.000 латаў, у 1923 годзе прывоз—211.860.000 латаў—ывавз—161.980.000 латаў і г. д.

На першым месцы латвійскага вывазу стаіць лён і дзерна. Далей ідзе скурт, хурт, масла і збожжа. У 1923 годзе вывезена дзерна на 61,6 міліёнаў латаў, лён на 40 міліёнаў латаў. У Нямеччыну вывозіцца ў сярэднім каля 14,2 проц агульнага вывазу, у Англію—39,1 проц, у СССР—3,6 проц, у Эстонія—2,6 проц, у Літву—2,0 проц, у Польшчу—1,3 проц, у Амэрыку—3,1 проц.

Рэчамі прывозу ў Латвію зьяўляюцца: газ, вуголь, соль, мануфактура, машыны, цукер, сельска гаспадарчыя машыны, гарытарэя і інш.

З Нямеччыны Латвія прывезла ў 1924 годзе 36,9 проц агульнае вартасці прывезеных тавараў, з Англія—13,8 проц, з СССР—11,1 проц, з Латвія—6,3 проц, з Галіяндія—4,5 проц, з Швецыя—4,9 проц, з Польшчы—2,7 проц.

Даўжыня ўсіх чыгуначных ліній Латвіі—2.912 кіляметраў. На 100 квадратных кіляметраў агульнага абшару рэспублікі прыходзіцца чынам чынам 4,5 кіляметраў чыгунак. На 10.000 чалавек насельнасьці—16,1 кіляметраў чыгунак, у 1925 годзе латвійскія чыгуны мелі агулам 338 цягнікоў і 8000 вагонаў. Морскія зносіны з заграўніцай адбываюцца ў Латвіі праз тры парты: Лібава, Рыгу і Вільдаву. У 1925 годзе Латвія мела агулам 99 судаў эмкасьцю ў 31.170 тоннаў. У гэтай лічбе 31 паравых караблеў—эмкасьцю 22.764 тон.

Становішча ўсяго

Тав. Калінін аб выніках сесіі ЦВК СССР.

Тав. Калінін у гутарцы аб выніках сесіі ЦВК СССР звярнуў увагу на пэўна скавалі, што асноўнаю працаю ў Саюзе вядзецца развіццё прадукцыйнага сіла, а в гэтым пэрыядзе вядзецца фінансавы. Апошняя сесія ЦВК Саюзу дзевяць дзсятых сваёй увагі аддала фінансавым пытанням. Вельмі характэрна выступіла на апошняй сесіі актывнасць сяброў ЦВК у працы самой сесіі, а асабліва ў яе камісіях. Цікава, што амаль на было агітацый-

ных выступленняў беспартыйных сялян; выступалі в запісках, в лічбавым разраўнках на канкретных пытаннях. За ўвесь час працы на сесіі перабывала шмат сялянскіх дэлегацый у якасці гасцей. Апроч таго, треба адзначыць вялікую папярэднюю працу, праробленую нашым друкам, асабліва «Известиями ЦИК СССР».

Усё паманёнае сведчыць, што праца сесіі вядзецца сур'ёзным грамадзкім звышчам у палітычным жыцці Саюза.

Дэлегацыя ангельскіх кансерватараў у Маскве.

Нэльсон аб англа-савецкіх дачыненнях.

МАСКВА, 27-IV. Супрацоўнік ТАСС меў аўдыенцыю в прыхаўшымі ў Маскву сябрамі ангельскага парламанту кансерватарамі, прамыслоўцам Франкам Нэльсонам, палкоўнікам Мур і журналістам Робэртам Бугбі.

Старшыня дэлегацыі Нэльсон, гаворачы аб англа-савецкіх узамедаччэннях, заявіў, што толькі ўзэмнае

разуменне можа палепшыць дачыненні між Англіяй і СССР. Да гэтага часу Англія глыбока не разумела таго, што робіцца ў СССР. Мы, прадстаўнікі кіруючае ў Англіі партыі, прыхалі сюды, каб азнаёміцца са станам у СССР на месцы і расказаць пра гэта ў Англіі. Нашае падарожжа значна звышчае ў Англіяй.

Дэлегацыя інжэнраў Форда ў Маскве.

Перад выездам в Маскву на Украіну, 5 амерыканскіх інжэнраў (прадстаўнікі Форда) наведаліся ў Сельскасава, каб дэдаць ці ёсць магчымаць пабудавач у СССР амерыканскі завод. Інжэнары хочунь азнаёміцца в умовах выкарыстання трактараў на Украіне і Паўночным Каўказе. Пасля Тыфліскае выстаўкі мае быць

наладжаны караван трактараў на Паўночны Каўказ, а адтуль увярх па Волзе да поўначы. Караван азнаёміцца па дарогу в умовах скарыстання трактараў, а таксама пазнаёміць жыхарства як ужываць трактары розных сямства. Пасля такога падарожжа інжэнеры думаюць ішоу наведатца ў Сельскасава, каб па дэдацца сваімі ўражаннямі.

Тав. Кузьняцоў—другі намеснік Наркома Фінансаў СССР.

МАСКВА. Саюзна Савет Народных Камісараў назначыў Кузьняцова другім намеснікам Народнага Камісара Фінансаў СССР.

Становішча навуковых працаўнікоў СССР.

ЛЕНІНГРАД, 27-IV. На сучаснай трэцяй губернскай канферэнцыі секцыі навуковых працаўнікоў у Ленінградзе адказны сакратар цэнтральнага бюро секцыі Лабада вярбіў даклад аб дасягненні секцыі ў усесаюзным абхвале. Секцыя мае аддзяленні ў 48 гарадох Саюза. На чарзе—арганізацыя краевых і абласных аддзяленняў у Сібіры і на Урале.

На 1 сакавіка севдзя мела 14065 сяброў, прычым 70,3 проц. прыпадала на РСФСР, 21,1 проц. на Украіну, а рэшта на Узбекістан, Азербейджан і іншыя рэспублікі. 20 проц. агульнага ліку сяброў складаюць жанчыны. Заработак навуковых працаўнікоў у розных мясцовасцях вельмі неаднолькавы. Стаўкі навуковых працаўнікоў на Украіне, Далёкім Усходзе, Беларусі і ў Азербейджане большыя, чымся у РСФСР. Заработак прафэсараў надзвычайна малы. Прафэсар у сярэднім мае 250 проц. нармальнае нагрукі. Праца прафэсараў адначасна ў некалькіх вы-

шэйшых навуковых установах вельмі шмат адбіваецца на справе навучання. Ва ўсіх вышэйшых навуковых установах хворым пытаннем зьяўляецца новыя метады выкладання, якія праводзяцца бяз усякае сістэмы і заблытваюць агульную працу. Летас у РСФСР санаторнаю дамогаю карысталася 16 проц. навуковых працаўнікоў, 8 арганізацыі секцыі маюць уласныя дамы адпачынку. Сёння адчыняецца ў Сочы новы дома адпачынку. Пытанне нахонт пенсіі летас было праведзена досыць плянава. Равмер пенсіі павялічаны. Дзеці навуковых працаўнікоў у РСФСР маюць 350 месцаў у вышэйшых навуковых установах. З гэтага ліку палова прыпадае на долю правінцыі, а палова—на Ленінград і Маскву.

Цэнтральнае бюро секцыі навуковых працаўнікоў думае разгарнуць выдавецкую працу і ў самы блізкі час выдае сэрью навуковых агульна-даступных брашураў.

Нарада гандлёвых прадстаўнікоў СССР.

27-га красавіка ў Народным Камісарыяце Гандлю адчынілася пад старшынствам наркома Замежнага і Унутранага Гандлю Каманева нарада

гандлёвых прадстаўнікоў СССР в мятаю высьветліць і распрадаваць пытанні, зьяўняныя в гаспадарчым становішчам краю.

Прыезд у Маскву фінляндзкіх кааператараў.

МАСКВА, 27-IV. У Маскву прыхала дэлегацыя фінляндзкіх кааператараў в 6-ці асоб.

Прысуд Фуцікаву.

БАКУ. 27-га красавіка суд прыянаў Фуцікава внаватым да ўсіх владчынствах і засудзіў яго да кары смерцю праз расстрэл, в канфіскацыі маёмасці. Прысуд канчатковы і абскарджанні не падлягае.

Рост прадукцыі уральскае прамысловасці.

СВЯРДЛОЎСК, 27-IV. Валавая выпрацоўка тэставанае прамысловасці Уралу ў сакавіку дала рэкордную лічбу ў 16.700.000 дазенных рублёў. Рост прамысловасці Уралу ва першых сёлетніх паўгода ў параўнанні з мінулым павялічыўся на 44 проц.

Пашырэнне чыгуначнае сеткі на Паўночным Каўказе.

РАСТОЎ-ДОН, 27-IV. У Нальтыве аднавілася праца ў галіне пабудовы шляхаў у Чэчэнкай, Балкарскай і Ваксанскай дэсплінах. Асобныя часткі адчыняцца сёлага. Распачыё булавацца мост працягам у 38 сажакі прав рэчку Мелку. Мост будзе мець вялікае эканамічнае значенне. Праца скончыцца ў красавіку будучага году.

На палатках Яраслаўшчыны.

ЯРАСЛАЎЛЬ, 27-IV. Уходы авіаміны ў большасці раённаў знаходзяцца ў адвальняючым становішчы. Можна спадзявацца, што веснавое дрэннае надвор'е не пашкодзіла авіміна.

Разводзьдзе ў Маскве, ідзе нэ убый.

МАСКВА. Вядз на Масье-рэчцы спадае. Ва ўсіх раёнах выпампоўваецца вада в затопленых памашкавняў, фабрык, заводаў і сугарэньняў. Праводзіцца абследаванне затопленых разводзьдзем дамоў, каб выявіць, ці можна перасяліць туды ішоу жыхароў.

Валіні разліўкі Акі.

КАЗАНЬ, 27-IV. З прычыны вялікага разліўкі Акі каля Мурама, якім размыта чыгуначнае палатно, простыя чыгуначныя вносіны між Масквою і Казанню праз Мурам—спынены. Палатны будунь хадзіць ваколчым шляхам праз Рязань-Сасава-Рузаеўку.

У Пскове вада дайшла да другіх паверхаў дамоў.

ПСКОЎ, 24-IV. Ніжняя частка гораду затоплена. Ад разводзьдзя асабліва моцна падарпелі суднабудуўнічы майстры, дае пад вадою знаходзяцца матары. На прыбярэжных вуліцах вада дайшла да другіх паверхаў дамоў.

За скарачэння лішніх выдаткаў у прамысловасці.

Нарада аддзелаў працы рэспубліканскіх тэстаў ухваліла: вызваліць прамысловасць ад дадатковых выдаткаў на медыцынскую дапамогу, забараніць увод у калектывны ўгаворы пункту аб выдачы дапамогі на лекі за кошт гаспадарчых устаноў. Камунальнае абслугоўванне павінна быць уключана ў агульны грашовы заробатак олужачых і рабочых. Треба спыніць бясплатную выдачу прадуктаў уласнага вырабу рабочым. Прамысловасць павінна быць вызвалена ад выдаткаў на ўтрыманне ясель, дзіцячых дамоў, дамоў адпачынку, санаторных і курортных ложкаў. Треба павялічыць правы адміністрацыі ў галіне набору рабочае сілы, выкарыстання яе, а таксама аштрафаванне за парушэнне працоўнае дысцыпліны.

Завоз прамысловых тавараў на III квартал.

Таварны голад адчуваецца ва ўсім СССР, у тым ліку і ў нас у ВССР. Прамысловыя тавары, якія абарачваюцца на нашым рынку, дзеляцца на дзве групы. Першая—тавары дэфіцытныя, другая—тыя тавары, якіх ёсць лаволі. Таварамі другога групы рынак цалкам здаволен. Тавараў жа першае групы на рынку не стае. Нават больш таго, таварамі гэтае групы рынак здаволен неаднолькава. Асабліва мала на рынку металаў і падшэнае скуры, а таксама мануфактуры. Раней мы мелі такую зьяву, як прымусовы асартымент цяжкае тканіны. У бягучым часе на толькі зьявіла гэта зьява, але на рынку дужа востра адчуваецца нястача цяжкае тканіны.

Агульная патрэбнасць рынкаў Беларусі ў прамысловых таварах дасягае 14.478.000 руб. З гэтае сумы на дэфіцытную групу тавараў прыпадае 10.904.000 руб., а на групу тых тавараў, якіх ёсць лаволі—3.574.000 руб. Галоўная маса (75-80 проц) тавараў, якія атрымліваюцца, накіроўваецца ў вёску.

Увесь завоз сельска-гаспадарчых машын і аруддзяў палкам ідзе на адвальняенне патрэб вёскі.

Апроч агульнага пляну завозу, існуе яшчэ гэтакаваны абавязковы плян завозу. Савет Працы і Абароны зацьвардзіў такі плян на кожны квартал, вызначаючы склад і колькасць тавараў.

Умовы разрахунку, якія існуюць між дзяржаўнымі і кааперацыйнымі арганізацыямі, у варунках грашовае дэпрэсіі і жорсткага скарачэння банкаўскіх лімітаў, ствараюць на рынку напружанне становішча і даволі ад-

Сяргей Піліпавіч Кавалік увайшоў у рэвалюцыйную групу ў 1861 годзе. У гэты час у каледжым корпусе, у якім вучыўся С. П., арганізаваўся гурток для самаадукацыі. У 1863 годзе сябром гуртка ўдалося працягнуць равы два праямацыі, якія талды выходзілі ў Пецярбург. Пад уплывам гэтых праямацыі сябры гуртка яшчэ больш прасякнуліся калі не рэвалюцыйнымі, дык апавіцыйнымі ідэямі. Як С. П. скончыў каледжым корпус, ён паступіў вольнаадукачом на матэматычны факультэт Пецярбургскага ўніверсітэту і скончыў яго ў 1869 годзе. Пасля гэтага ён адвёў год служыў у ацменным ведастве, а талды вышаў у адстаўку. У канцы 1872 году С. П. цалкам аддаўся рэвалюцыйнай працы. Яшчэ раней, калі С. П. быў старшынёю міравога суду ў Мгілонім павеце, ён зьбіраўся ўтварыць арганізацыю, якая-б забіла цара. Але С. П. прапанаваў, што народніцкаму руху треба даць час аформіцца, і што ў гэце спроба вайогства цара магма б толькі пашкодзіць арганізацыі.

У 1873 годзе С. П. спаткаўся в удзельнікам гуртка чайкоўцаў—Лермантавым, які прапанаваў С. П. паехаць ваграніцу да Вакуніна і Сажына, якія працавалі над арганізацыяй расейскага рэвалюцыйнага руху і над прапагандаю анархізму.

Талды-ж С. П. арганізаваў у Пецярбурзе і Харкаве рэвалюцыйны гурткі. Але паліцыя ўжо пачала ўважліва сачыць за рэвалюцыйным рухам. Яна ледзь не арыштавала С. П. у Саратаве, але яму ўдалося ўцячы і ўехаць у г. Нікалаеўск, Самарскае губерні. Тут С. П. спаткаў народнікаў Рачыноцкага і Судзілоўскага, в якімі абмеркаваў плян далейшае працы. С. П. адправіўся на працу ў вёску вёрот ва 50 ад Нікалаеўку. Калі ён вярнуўся, дык даведзеўся, што яму в таварышамі пагражае арышт.

У часе пераводу на пароме С. П. і моўна ўплываюць на завоз прамысловых тавараў.

У бягучы час, калі палова 1925-26 апаздаўнага году ўжо прамінула, магчыма падагуліць вынікі адвальняення рынку Беларусі прамысловымі таварамі, стучэн зьлавальняення патрэб спажытоў, а таксама праверыць фактычнае выкарыстанне плянаў завозу ва першы і другі кварталы. Плян завозу, вызначаючы размер патрэб у прамысловых таварах, уносячы яднасць у справу адвальняення імі рынку, ствараў магчымаць марэўраваць у варунках таварнага голаду і максімальна адвальняец патрэбы спажытоў.

I. Елін.

Да пытання рэарганізацыі апарату акрвыканкому*

Згаджаючыся в артыкулам тав. Бутара «Не выўляецца патрэбы» («Саветская Беларусь» ад 12-IV—№ 84), я лічу патрэбным даваць і вастанаўціца яшчэ на наступным:

1) Правы і абавязкі акрвыканкомаў фактычна такія самыя, як і ў губвыканкомаў, в штаты нашых акрвыканкомаў, асабліва калі ўяць іх да 1-га кастрычніка 1925 г., а часткова і цяпер, мала чым адрозьніваюцца ад штатаў і структуры паятовых выканкомаў.

Досыць адзначыць, да 1 кастрычніка 1925 г. пры сакратарыятах АВК на было нават пасяды начальніка канцэлярыі альбо кіраўніка спраў, і сакратары прымушаны былі тануць у моры пашер ваямет таго, каб займацца практычнай жывой арганізацыянай працай.

2) Да апошняга часу наогул на было работніка, які-б займаўся адміністрацыйна-арганізацыянай працай АВК, і сакратары пры такім становішчы, як бы яны не жадалі, ня мелі магчывасці ўправіцца, а арганізацыяныя часткі пры АВК, стыхіна ўзнікшы, і да гэтага часу не аформілены, а жыццёвая патрэба ў іх адчуваецца.

3) З 1 кастрычніка 1925 г. уведзены тры пасады сталых работнікаў спецыялістаў у плянавай камісіі, але блда ў тым, што работнікаў спецыялістаў няма, і ва ўмовах Арманчынны ў плянавай камісіі, калі ня лічыць нам старшыні АВК, працуе толькі адзін сталы работнік. Пры такім становішчы натуральна, што цалы шэраг пытаньняў, якія павінны былі-б атрымаць практычнае вырашэнне і падрыхтоўку ў плянавай камісіі і тым палогчыць працу сакратарыяту і прэзыдыуму АВК вэстаюцца нявырашанымі, альбо вырашаюцца сакратарыятам і нават прэзыдыумам.

4) Практычная работа гарсавету, падрыхтоўка пытаньняў, в прычыны адсутнасці самастойнага прэзыдыуму і работніка, нямаю адабрава і адбірае час у агульнай працы сакратарыяту.

5) Тыя цяжкія ўмовы матар'яльнага становішча, у якіх знаходзіцца апарат уаўнаважанага Кам. Унутранага Гандлю пры АВК, матар'яльнае незабяспечанасць работнікаў (45 р. у месца пенсіі іспэктара), асгнаванне ў нязначнай колькасці сродкаў, вымушае гэты апарат нічога не рабіць, бо разгарнуць працу пры такім становішчы немажліва; работа ідзе в ванападу і владзвенца цяжарам на сакратарыят і прэзыдыум АВК.

6) Прыблізна да 1-га кастрычніка 1925 г., у сувязі в перададанай разьвязаньня спраў на самавольных парубках у адміністрацыйным парадку, сакратарыят АВК літаральна былі завалены гэтымі справамі, і частка работнікаў, у тым ліку і кіраўнікі, канцэпі над гэтымі справамі; ды і зараз яшчэ становішча справы ў самавольнымі парубкамі адбірае шмат часу.

Ці была магчывасць сакратарыятам АВК зьяяцца непасрэдна сваёй працай пры існаваўшай структуры да 1 кастрычніка і пры існуючым становішчы цяпер?

Такой магчывасці ня было і ў поўным сьвесе яе і цяпер яшчэ няма. Дзеля гэтага лічу вядзды тав. Хадкевіча несаважасовымі; перш треба склаасці ўмовы для працы; увесці яскасць, патрэбаваць работы і потым рабіць вывады.

Дзе гарантыя, што савецкі апарат будзе «вратаваны», калі мы вложым адміністрацыйна-арганізацыяны аддзел.

Вядома, што ад перамены табліцы справа не змяняецца. Зьдэча ня ў тым, каб рабіць лому ўжо вложанага апарату, а ў палепшэнні яго, прыстасаванні к жыццю, у частковай рэарганізацыі, бо ўсё гэта вынікае в раённаваньня, якое адбылося на Беларусі.

Судзілоўскага пачына паліцыя. Ём ішоу ўдалося ўцячы, але ў першую-ж ноч пасля прыезду ў Самару, паліцыя арыштавала С. П. і адправіла спачатку ў Самарскую турму, а талды ў Маскву.

У маскоўскай турме прыходзілася доўга чакаць суду. Некаторыя зьяявленныя прасядаелі тут да суду каля 4-х гадоў. Частку зьяявленых, у тым ліку і С. П. Каваліка, перавялі ў Пецярбург у Пецярпаўлаўскую крапасць. С. П. разам в вядомым народавольцам Вайнаральскім некалькі разоў спрабаваў уцячы, але няўдачна.

Суд над арыштаванымі народавольцамі пачаўся ў лістападзе 1877 году. Палова падоудных была апраўдана, а 13 чалавек, у тым ліку С. П., былі засуджаны на катаргу.

С. П. Кавалік разам в Вайнаральскім, Рачаюным і Мурацікам быў адпраўлены ў Нова-Варыслаглебскую цэнтральную катаржную турму. Турма рабіла ўражальнае маглы.

Увосень 1880 году зьяявленны былі пераведзены ў Сібір на Кару.

Далей С. П. быў адпраўлены ў Якуць, а талды ў Верхаянск. Тут С. П. вучуцаў жыццё і мову якутаў і напісаў брашуру «Верхаянскія якуты».

З Верхаянску С. П. было дазволена на правах «сялініна в ссыльных» паяліцца ў Балаганску, Іркуцкае губ., дзе ён прахыў каля году. Пасля С. П. браў удзел у сібірскай экспедыцыі па доследах уяўнае залатопрамысловасці на быт якутаў.

С. П. супрацоўнічаў у іркуцкай гавіце «Восточное Обозрение» і падаў у геаграфічнае таварыства цэлы том матар'ялаў аб якутах.

У 1898 г. С. П. было дазволена вярнуцца ў Эўрапейскую Расее, але забаронена жыць у сталічных і ўніверсітэдскіх гарадох.

С. П. паяліўся ў мястэчку Блоні, Ігуменскага павету. Пасля 1915 году С. П. быў прыкамандыраваны да земскага аауку і тут спаткаўся в нябожчыкам т. Фрунзе, які да канца сваёй пабыўкі ў Менску не адкрываў сваёго ванаўраўнага прозьвішча. Адзін час С. П. дзьялося нават канкураваць в т. Фрунзе на выбарах старшыні губернскага земскага камітэту.

Пасля лютэўскае і Кастрычніскае рэвалюцыі С. П. займаў розныя пасады. Апошнюю яго пасадаю была пасада лектара вышэйшае матэматыкі ў палітэаінічным інстытуце.

С. П. быў сябрам Менскага аддзялення таварыства паліткатаржан і ссыльных пасяленцаў. За ўвесь час свайго жыцця С. П. захаваў рэвалюцыйныя погляды, якія выказаў яшчэ ў моладзсыці.

У дадатак да тых меркаваньняў, якія выказаны т. Бутарам, лічу, што гэта мы здолеем дасягнуць пры ажыццяўленьні наступных мерапрыемстваў без каранной ломкі апарату акрвыканкомаў:

1) Падняць аўтарытэт сакратарыяту, зрабіўшы яго ванаўраўным аддзелам АВК, кіруючым адміністрацыйна-арганізацыянай работай акругі, утачыўшы і ўвёбшы яскасць у паяжэнне аб сакратарыятах.

2) Утварэнне адміністрацыйна-арганізацыяных частак пры сакратарыятах, паставіўшы пачале іх практычнага саветага працаўніка, падабраўшы кадр ішоуруствораў і паставіўшы на адміністрацыйную частку не дзелавода, як цяпер, а адказнага працаўніка, дадаўшы в гэтай частцы стол прымусовых работ; нават можна перадаць частку адміністрацыйных спраў міліцыі, але в абавязковым захаваньнем арганізацыянай працы і нагляду за сакратарыятам.

3) Укамлектаванне плянавай камісіі працаўнікамі.

4) У сувязі в пашырэннем праваў і абавязкаў гарсавету,—вылучыць спецыяльнага працаўніка для работ па гарсавету.

5) Увесці пасаду пратакаліста, альбо тэхнічнага сакратара.

6) Утварыць неабходныя ўмовы для работы апарату ўпаўнаважанага Кам. Унутранага Гандлю, прысёной звязьваўшы яго в работай плянавай камісіі.

Прэтанія НКУС на вызлучнае кіраўніцтва адміністрацыйна-арганізацыянай працай АВК няжыццёвэ, бо нельга ад гэтага кіраўніцтва адсуауць сакратарыят і прэзыдыум ЦВК.

Гэтыя мерапрыемствы дадуць станоўчыя вынікі, і сакратарыят АВК пры ажыццяўленьні гэтых мерапрыемстваў стануць ванаўраўным асродкам і кіраўнікам адміністрацыйна-арганізацыянай працы па акруге.

Сакратар Акруговага Выш. Камітэту Р. БАЯР.

16 IV. г. Ворна.

* У парадку абавярэньня.

Партыйнае жыццё.

Арганізавалі партыйны калектыў.

(Імя імя «Мастрычнавай Рэвалюцыі», Барысаў).

Пытаньне аб стварэньні парткалектыўу пры нашым клубе імя «Кастрычнавай Рэвалюцыі» ў Барысаве в саброеў клубу партыйцаў і камсамольцаў набыла даўно, яшчэ 2-3 месяцы таму назад.

Перагледзець нашата актыўна і надалі па будаваньне свайго партклубу—усё гэта шкодзіла даведваньню партыйцамі клубу, і толькі нядаўна была зроблена спроба арганізаваць парткалектыў пры мясцовым клубе. Быў для гэтага склікан агульны сход партыйцаў, камсамольцаў; сабраліся, пагаварылі аб неабходнасьці арганізаваць парткалектыўу, разьвіліся... ды запамнілі, аб чым гаварылі: і як да гэтага часу партыйцы не наведвалі клуб, так і засталася: ня ўбачыш партыйцаў ў клубе.

Прав месяц гаррайком КПБ выдзяляе новага кіраўніка клубам т. Рубінштэйна. І вось 23-га красавіка, ня глядзячы на мала выдзіўшыся сяброў клубу—партыйцаў і камсамольцаў, сход для арганізацыі парткалектыўу адбыўся.

Сход уважліва заслухаў справядачу аб працы кіраўніцтва клубу за 6 месяцаў.

3 дакладу чуваць было, што рабочы клуб не адпавядае навуе «клуб».

Дарослых рабочых у клубе няма, рабочыя навіду гуляюць па клубу з чырвонаармейцамі, няма тых культурнікаў, якія бы маглі прывабіць гэтых гуляючых да гуртка і на якую небудзь тэму, ці на культурную працу. Часае, не дачакаецца ад каго небудзь дапамогі і рабкораўскай гуртка, і на-

сценная газета. Юнаецкая гэтака сама ня мае магчымасьці разгарнуць працу і таму, што ўвесь час праходзіць там канферэнцыі, вядзкі, курсы, а вось скура ўжо два тылі, як суд ідзе ў зале клубу, — тае ні днём, ні вечарам да 10 гадзін і не даступіцца да клубу. Затое ў клубе надвычайна добра пастаноўлена мастацкая праца гурткаў «Сіняй блюзы», яўрэйскі і расейскі і музьякальны гурток.

Даклад выклікаў доўгія спрэчкі. Неабходна, гавораць сябры клубу, кожнаму партыйцу, камсамольцу стаць бліжэй да клубу, усяляк дапамагчы ў працы гурткаў, сэкцыяў, куткоў. Узяць курс на поўнае культурнае абслугоўваньне сяброў клубу; у першую чаргу зрабіць клуб месцам разумнага адпачынку.

Сход вынес рэзалюцыю па справядачы, у якой адзначана, што без актыўнага ўдзелу ўсіх партыйцаў і камсамольцаў—сяброў клубу, у працы клубу наладзіць працу нельга.

Парткалектыў стварае пры клубе да 1-га мая агітпрагінат адважных працаўнікоў-партыйцаў; бярацца за абсталяваньне радзё гуртка, устаноўкі гучнагаваршчыцы, закуплены плякаты, кнігі і г. д.

Пры ўмовах поўнай зацікаўленасьці партыйцаў і камсамольцаў у працы парткалектыўу і клубу, шляхам перанясеньня ўсёй культурнай працы на вольнае паветра, праца будамоўна ажывіцца.

Гэтым самым будуць уцягнуты дарослыя рабочыя ў сябры клубу.

М. Гурэвіч.

У МЕНАКРУЖНОМ КЛБ.

Бюлетэнь Менакружкому.

АККПБ зьняшоў мэтагольным выпускаць штомесячны бюлетэнь, які будзе распаўсюджвацца па ўсіх ячэйках.

Праз бюлетэнь акружком і пазывае партарганізацыі наладзіць узаемны абмен вопыту партпрацы.

Вывучэньне ўнутрыпартыйнай дэмакратыі.

У сучасны момант сярод партарганізацыі Менскай акругі камісія ЦКК і прадстаўнікі ад АК і АКК пачаў досьлед: як пазываю партарганізацыі праводзіць унутрыпартыйна дэмакратыю, і аб становішчы гаспадарча-ўмаценьных сялян-к-муністаў.

Аб'ектам досьледу па гораду ўзяты: гарадзі і Акц-брасі райёны з ячэйкамі і па вёсцы—Койданаўскі і Смалевіцкі райёны.

Плян правядзеньня тыдню друку па Менскай акрузе.

Акружком КПБ зацьвердаў наступны плян правядзеньня тыдню друку ў Менскай акрузе:

— 4 мая арганізуецца адчыньне сходы ячэк з дакладамі на тэму: а) роля друку ў сучасны момант і б) значэньне насычанай газеты на прапар'ёмстве.

— 5 мая рэдакцыі газет арганізуюць сходы сваіх рабсьцякоў і запрашаюць сваіх чытачоў.

— Ад 5 да 10 мая арганізуецца акруговыя выставкі лепшых н-сьценных газет гарадзкіх і сялянскіх райёнаў; прычым насычаная газета на яўрэйскай мове п-кіроў-юцца на ўсебеларускую выставку яўрэйскіх і н-сьценных газет пры рэдакцыі газеты «Акіябр».

— Апрача гэтага, па радзё будзе дэманстравацца газета (спэцыяльны нумар ад тыдні друку).

Таксама тыдзень друку будзе адзначан у насычаных газетах; будзе склікана канфэрэнцыя рабсьцякоў і арганізаваны агітсуды над газэткамі.

— У вёсцы дзень друку абдуцэцца агульнымі сходамі ячэк з дакладамі і выездам працаўнікоў друку ў райёны.

— Дня правядзеньня тыдню друку вызьдзена спецыяльная камісія ў складзе—т. т. Шульман, Кудзельні, Аршанскага, Курціка, Шукевіча і Мірацкага.

Урачыстае адчыньне Музею Рэвалюцыі.

2 мая а 12 гадз. дню абдуцэцца ўрачыстае адчыньне Беларускага Музею Рэвалюцыі.

У часе адчыньня абдуцэцца шматлюдны мітынг, на якім з прытаньнямі і прамовы выступіць прадстаўнікі партыйных, прафэсійных і грамадзкіх арганізацыяў і дэлегацыі ад фабрыкі і заводу, чырвонаармейскі і г. д.

Увход для абгледжання музея будзе па запрашэньнях і ўвходных білетах.

У сучасны момант пачата запісы на экскурсіі ў музей, які пачнуцца з 5 мая.

ЦКК аб дзейнасьці камуністаў Беларускага.

ЦКК КП(б)Б разгледзеў на сваім пасяджэньні ад 22-га красавіка 1922 году ў партыйным парадку справу, па якой сабралі Менскай арганізацыі КП(б)Б т. т. ФІШАР Замаіч Саміёнавіч і ГРЕВЭНЧЫК Якаў Ісакавіч у часе іх працы на адкаван працы ў «Белмасторгу». Вярхоўным Судом БССР прызнаны віновымі ў дэпушчэньні безгаспадарства ў справе загатоўкі мяса і вырабаў мясных прадуктаў і прымаючы пад увагу іх ранейшую дзейнасьць як у партыйных так і савецкіх установах. — УХВАЛА: пазбаўіць т. т. ФІШАРА і ГРЕВЭНЧЫКА права займаць адважны гаспадарчы пасады ў працягу двух гадоў.

Выбары ў Менскі гарсавет.

Пераглядзець кватэрныя стаўкі.

(Шклянны завод «Пролетарый».)

Прысутнічала на сходзе 55 проц. усіх выбаршчыкаў.

Наказ дэлегатам з боку рабочых выклікаў шмат запытаньняў і дабаўленьняў.

— Кватэрныя ўмовы рабочых заводу «Пролетарый» ўсім дрэнныя. Прыходзіцца хадзіць далёка. Кваліфікаваныя майстры, якія запрашваюцца на адкавану працу, ня маюць дзе спыніцца і жыцьцё на заводзе.

Рабочым заводу «Пролетарый» падтрэбен свой інтэрнат.

Да наказы сход дадаў яшчэ адзін пункт: пераглядзець кватэрныя стаўкі.

У дэлегаты сход абраў т. т. Грыгор'ева, Лупчык і Верасаву (жанчына). Ялім.

2-гі раз зьбіраемяся.

(Можні і ўтрыманцы саюзу нарсуляя). У другі раз прышлося склікаць сход. Першы раз зьбіралася на больш 30 пр. Сёньня сход прывагодны... Згодна інструкцыі, падтрэбны лік выбаршчыкаў сабраўся.

У дэлегаты абраны:—Пятрова (жонка раб.), Покальнік (работніца); у кандыдаты—Шаціла (жонка раб.). Галоўным дапаўненьнем у наказ было—урэгуляваць цэны на рынках.

Ці пагражаюць беларускім палём сусьлікі.

(Водлуг матэрыялаў дасьледчае станцыі НКЗому.)

З надыходам вясны паўстае пытаньне аб барацьбе са шкоднікамі. У 1923-24 годзе ў прыгранічнай в Польшчай паласе у Слуцкай акрузе было заражана сусьлікамі 14.000 дзесяціна.

Цэнтрам распаўсюджваньня сусьлікаў была Польшча. Водлуг вестак дасьледчае станцыі, сусьлікавыя каляніі распаўсюджаны за 20 верст ад прыгранічнае паласы, у Польшчы. Адтуль сусьлікі і перайшлі да нас. Ці ёсьць варэз сусьлікавае небясьпека? Як і раней, Польшча ахвотна асяродкам сусьлікавае заразы, але зараз нельга казаць аб масовым пераходзе сусьлікаў. Сусьлікі толькі цяпер прачнуліся пасля зімнае сыпчкі, і небясьпека можа пагражаць толькі ўвоцень. Досьледамі Слуцкага Агр. Зам. Адвелеў ўстаноўлена, што сусьлікамі заражана

500 дзес. зямлі, прычым нормы іхняй раскіданы па 4-5 райёнах, што абдзяжарвае барацьбу з гэтымі шкоднікамі.

Наркамзём досьледна забясьпечан сродкамі барацьбы—ёсьць падтрэбныя колькасьці сера-угляроду. Затрыманьне толькі ў тым, што яшчэ ня вызначаны на гэты падтрэб належныя сродкі. Зьліквідаваць сусьлікавую небясьпеку ў бягучы момант усім лёгка. Больш сур'ёзныя выляюцца «мышынае птаваньне» ў Слуцкай акрузе. У 1924 годзе сьцягне скардзіліся на навалу мышэй і прапанавалі дармовую рабочую сілу для барацьбы з імі. Асуднасьць сродкаў не дала магчымасьці расчачаць барацьбу. Бясспрэчна, што ў сьветлым годзе прыдзецца падумаць аб зьнішчэньні гэтых шкодных грызуноў.

Жывёлаводтва Беларусі.

Каньяводтва.

Каньяводтва ў Беларусі не складае самастойнай галіны, але ўсё ж-ткі адгрывае значную ролю ва ўсім маштабе нашае народнае гаспадаркі. Беларусь выляюцца краінай с.-г. тыпу в пераважна конюсай апрадоўкай яамлі; з другога боку, значная аддэлясьць насьцяньняў ад чыгунак опатадае самастойнай галіне занятак, як балогоды, фурманкі і інш. Вось гэтыя прычыны прымушаюць палепшыць гатунак нашага маларослага слабага лёгкаважнага і няжывага беларускага каня.

чыя ўмовы ў сьнеж корму і развом с.-г. кааперацыі.

Найбольш паглыблена пакуль што работа ў Самахваваліцкім райёне, дзе выляўлена па сваіх каштоўных аднака груп чырвонага гатунку быдла, якое выляюцца добрым матэрыялам для распаўсюджваньня малочнай каровы. Каб пашырыць у гэтым райёне гатунак чырвонай каровы, наладжваюцца дзяржаўныя вучныя пункты з бугаёў гэтага гатунку, якія гадуюцца ў племянной гаспадарцы Калініна (б. Ігнаціч). Апроч таго, тут-жа наладжаны кантрольныя т-вы.

У тых райёнах, дзе ў даваенны час існавалі дзяржаўныя, вемскія і прыватныя конюсай заводы, засталіся сьляды машынаў розных гатункаў, як ардэны, фіна-нарвэгі, некаторы лік рысьістых і інш. Па некаторых райёнах Слуцкай і Менскай акругаў (Койданаўскі, Самахваваліцкі і Удзьдэнскі р.) каньяводтва аж да гэтага часу носіць характар прамыслу, дзе сьцягне пераважна разводзяць грузныя гатункі коняў, галоўным чынам для запатрабаваньняў Масквы і Ленінграду.

Больш усяго тармавіць развод малочнага быдла недастача адпаведных бугаёў. Увесь лік палепшаных бугаёў бадай што не налічвае і 600 штук.

Народны Камісарыят Земляробства, каб палепшыць гатунак нашых коняў, ставіць сваёй мэтай прыліцьце крыві каштоўных гатункаў, як ардэнаў і ардоўскіх рыскаў. У пэрым шэрагу савецкіх гаспадарак, агранамічных пунктаў, кааператываў і ў прыватных грамадзян адбываецца злучка з чыстымі, або палепшанымі жарабцамі.

Малочная справа.

За зпошнія часы значна пашырылася каапераваьне быту малака і малочных прадуктаў. Да 1 кастрычніка 1925 г. існавала 135 арганізацыяў па быту і апрадоўцы малака, заместа 41 да 1 кастрычніка 1924 г. Зараз жа прымачаецца шпары рост малочных і масла-справарных арцелей і заводуў пры крэдытных і с.-г. т-вах. Белосьсаюз будзе выдаваць у г. г. значныя сродкі на ўмаценьне масла-справарных заводуў і арцелей. Паўстае ўжо пытаньне аб выдзяленьні в агульнай сыстэме сельска-гаспадарчай кааперацыі малочнай справы ў самастойны саюз малочнай кааперацыі.

Дзяржаўны конскі завод (Велень), рэарганізаваны ў сваёй аснове, ужо набыў жарабкоў высокай крыві і адпаведных умовам Беларускай гатункаў.

Сьвінаводтва.

Сьвінаводтва Беларусі ў большай сваёй часці носіць сьляжвечкі характар. Толькі ў Слуцкай і часткова ў Менскай акругах прымачаецца ўжо прамысловы ўхіл. Беларускае сьвінавічарства ўзрасла і павысьпела, зварот ле ў гаспадарцы прадаўжаецца 2-3 гады, і ўсім вразумела, што таварнасьць нашай сьвіны нявначна. Вось чаму падтрэбны пэлы шэраг мерапрыёмстваў, каб палепшыць якасьць і павысьціць скорасьпеласьць і вагу нашай беларускай сьвіны. З другога боку, утварэньне таварнасьці нашай сьвіны магчыма толькі пры арганізацыі быту і пераапрацоўкі прадуктаў сьвінаводтва на месцы.

Дзяржаўны конскі завод (Велень), рэарганізаваны ў сваёй аснове, ужо набыў жарабкоў высокай крыві і адпаведных умовам Беларускай гатункаў.

Малочная жыўблагадоўля.

У большасьці нашых райёнаў ёсьць пэўныя ўмовы дзеля развою малочнага жыўбалаводтва, асабліва ў Меншчыне, Магілёўшчыне і Віцебшчыне. Лік нашай малочнай скаціны значна ўзрос. Што ж датычыцца якасьці яе, дык да гэтага часу мы выкарыстоўваем рэшткі былой мэтанавы (мешаніны) паяскіх статкаў, якія былі бяссыстэмы і не павінны пэўных заводзкіх напрамкаў.

У справе вызначэньня лепшых гатункаў мяцовае малочнае скаціны прадоўча вылікае значэньне дзейнасьці кантрольных асистэнтаў, што мае паступова разьвінуцца ў кантрольныя т-вы. Для арганізацыі гэтай справы запатрабаваны крэдыты. На гэтых днях скончыла спецыяльныя курсы першая група мясцовых кантраляраў-асистэнтаў в сьлянскай грамады.

Панямаюцца пабудоваць у Воршы 1-ю бэкюную фабрыку, але гэтага не ўдалося выдзейсьніць в прычыне недахату сродкаў. У гэтым годзе зьвернута ўвага на павялічэньне племяннога складу гатунковых сьвіней.

Народны Камісарыят Земляробства мае на мэдэ канцэнтравачь усе асноўныя мерапрыёмствы ў такіх райёнах, дзе ўжо выляўлена і якаснае палепшаньне скаціны і дзе ёсьць спрыяю-

Арганізаваны два племянныя заводы в белымі, буйнымі ангельскага гатунку сьвінамі ў Забалотці, Аршанскае акругі, і ў Івані, Слуцкае акругі, апроч таго, наладжваюцца рассаднікі і арганізавана 15 влучных пунктаў па іншых акругах.

Л. Н.

К. І.

Перавыбары бюро ячэк КПБ.

Працуе адзін сэкратар.

(Ячэйка менскіх мажарнікаў.)

Ячэйка абслугоўвае 16 рабочых, з якіх толькі 4 жанчыны. Экзамічнае становішча мажарнікаў за апошні час значна палепшылася. Заработная аплата ў сярэднім дасягае 34 рублёў.

Яліне ячэйка 23 камуністы—13 сяброў і 10 кандыдатаў.

Ячэйка праводзіць вялікую працу сярод беспартыйных 3 30 сходаў ячэйкі, якія былі за час працы апошняга бюро, толькі 10 былі зачыненымі.

Палітасьветная праца сярод партыйцаў наладжана добра. Многія праходзяць праграму «Камуза» на дому, наведваюць партшколы і інш.

Пасля справядачы бюро сябры ячэйкі гаварылі аб недахватах яго працы.

— Слаба праводзіцца шэфская праца.

— Актыўнасьці ў ячэйкі амаль ніякай.

Усё робіць сам сэкратар.

У новае бюро ячэйка абрала 3 сяброў і 2 кандыдатаў.

Трэба ўзьняць дысцыпліну.

(Ячэйка саюзу будаўнікоў, Менск.)

Ячэйка будаўнікоў вялікая—106 партыйцаў. Але на сход заслухачь справядаччу бюро прыйшло толькі 95 чалавек, з якіх лавкаец сход засталася толькі 80 чал.

Гэта лепш за ўсё гаворыць аб тым, што

дысцыпліна ў будаўнікоў не на падтрэбным месцы. Пасля шырокай справядаччы аб працы бюро, якую зрабіў сэкратар, пачаліся спрэчкі.

— Ячэйка слаба вивучае паставы 14-га партзезду.

— Сярод падшэфных сялян у гэтым годзе трэба адчыніць дзіцячыя асьлі.

— Жонкі партыйцаў не пачынаюць прыкладу беспартыйным і ня ходзяць у клуб.

Новаму бюро гэта трэба ўзяць пад увагу!

Больш высюўваць беспартыйны актыў.

(Ячэйка шаўцкай майстэрні МДРК.)

Ячэйка карыстаецца аўтарытэтам сярод беспартыйных рабочых. І гэта выляюцца галоўным дасягеньнем бюро. У час пера-выбару заводу кандыдатуры партыйцаў прайшлі аднагалосна.

Усяго ў ячэйцы цяпер налічваецца 34 камуністы. На сходзе, калі заслухоўвалі справядаччу бюро, прысутнічалі ўсе.

Па справядаччы было шмат запытаньняў і спрэчак.

— Кулгас праца ячэйкавага агітпрапарганізатару.

— Трэба ўзмацніць дысцыпліну партыйцаў.

— Нове бюро павінна больш высюўваць беспартыйны актыў.

Я. П.

Партыйнае кіраўніцтва арганізацыяй беднаты.

Практыка мінулых выбараў у саветы паказала, што там, дзе партыйна была прароблена падарядная праца в беднаты, саветы ў сваім складзе значна палепшыліся, кулацтва было пераможана; і, наадварот, там, дзе ніякае падаряднае працы прароблена ня было, кулацтва адчувала сабе вельмі моцна і дзейнічала значна больш упэўнена.

Пры ўзрастаючай актыўнасьці ўсіх слабу вёскі, у тым ліку і кулацтва, кіраўніцтва працэтарыятаў сялянствам будзе вахована толькі ў той меры, у якой будзе ісьці арганізацыя малазямельных сялян і батрацтва. Вось гэту дырэктыўу партыі нельга запамніць ні на адну хвіліну.

Гэту працу трэба праводзіць так, каб у часе яе разгарненьня палымецца актыўнасьць беднаты, яе самадзейнасьць, ініцыятыву і накіраваць гэту энэргію на абарону бядавіч інтэрасаў супроць ўзрастаючага кулака. Але трэба гэту работу праводзіць так, каб не адарваць беднака ад сярэдняка, наадварот,—каб яго прыцягнуць на бок беднаты, адарваць яго ад кулака, узымаць яго гаспадарку, і пагоду не сарваць роат вытворчых сіл вёскі.

Гэту працу трэба праводзіць так, каб беднаты вразумела, што яна ўзьніме і палепшыць сваё гаспадарчае становішча ня шляхам атрыманьня дзяржаўнае дапамогі і толькі. Трэба беднаты накіраваць на шлях арганізацыі, паказаць ёй, што толькі гэтым спосабам яна палепшыць сваё становішча.

Вось гэтага беднаты яшчэ не разумеюць. Калі бяднака на сходзе беднаты ставіць пытаньне, як заараць поле, ня маючы каня і, быццам, ніякага выхадзі, апрача атрыманьня каня ад дзяржавы ў яго няма, гэта сапраўды значыць, што ён усю нашу працу сярод беднаты разумею, як працу «сабозовскую» ды і толькі. Вось гэта трэба даць яму вразумець. Вразумела, што ніякае карысьці няма ад таго, што кіруючы сходам, альбо хто в боку агульнымі фразамі пачне гаварыць аб «машынных таварыствах», дапамозе КСУ і г. д. Ад гэтага нічога ня будзе.

Аўтару гэтых радкоў давялося прысутнічаць на райённым сходзе беднаты ў Самахвавалічым, Менскае акругі, дзе сустраўшыся в гэтак пастаўленым пытаньнем, дакладчык аб пасьлёнай кампаніі—адважны працаўнік РВК нічога, апрача агульных фраз, на гэта пытаньне не адказаў. І вразумела, што беднаты была вельмі незадаволеная, бо яна не атрымала адказ на бялужае пытаньне. Тут трэба, каб райком партыі разам в РВК рашыў абдумаць канкрэтна, што можна зрабіць у сэнсе арганізацыі беднаты для адбору кулака і гаспадарчага ўмаценьня. Самадзейнасьць, узаемадапамога—усё павінна быць выкарыстана для дасягеньня пастаўленай мэты. Галоўнае, што трэба мець на ўвазе, гэта тое, што беднаты вараз у сваёй большасьці вельмі актыўна. Але актыўнасьць яе выказваецца ў адносіне ўлады—сель-

савету, РВК; тут яна вельмі актыўна падрабе дапамогі, сродкаў і г. д. Але, як прыходзіць да кулака (а трэба саванацца, што бяднака там на дзяжкіх умовах,—усё ж такі дапамогу знаходзіць і атрымлівае),—там у яго актыўнасьці ўжо няма. Прыходзячы да кулака і ня маючы іншага выхадзі, ён ужо вадзецца на яго міласць. Яго матэрыяльнае невазможнасьць штурхае яго на гэта. І тут трэба супроцьстаіць дзяржаўнаму дапамогу, арганізацыю самадзейнасьці беднаты, каб ёй ня прыйшлося пайсьці ў кабалу да кулака, які дзякуючы таму, што дапамагае на капейку, мае ўплыў на цэлы рубель.

Часам некаторыя таварышы робяць вялікую памылку, разважачы гэтака: навошта арганізоўваць беднака і сярэдняка супроць кулака, калі апошні вельмі мала, усяго 3-5 проц. ад агульнага ліку сялян. І таварышы робяць вывад, што няма чаго пахлохадца кулака, а таму ніякае працы праводзіць ня трэба. Таварышы забываюць, што сіла кулака не ў яго колькасьці, а ў яго эканамічнай моцы, у яго ўплыве. Даючы самую дробязную дапамогу беднаку, ён гэтым самым так беднака закабалае, што бяднака цалкам знаходзіцца пад яго ўплывам. Вось чаму нам гэту працу трэба праводзіць. Тут самае галоўнае тое, што мы яшчэ не навучыліся як сьлед гэтыя сходы праводзіць. Часам, дзякуючы бюракратызму нашага апарату, мы так бюракратычна праводзім гэтыя сходы, што адразу адчуваецца, што гэтак в беднаты не дагаворыцца. Але гэта ў другі раз.

